

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Fábiánné dr.Kása Nikoletta pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Milus Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fejér Megyei Bíróságnál 5.P.22.568/2008. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.170/2010/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 65. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A peres felek házastársak voltak, az 1977-ben kötött házasságukat a bíróság a 2008-ban hozott jogerős ítéletével felbontotta. A felperes keresetében 20.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 2009. május 1-jétől havi 50.000 forint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy az alperes nem teljesítette a házastársi köteleességét és ezzel megsértette a Csjt. 23. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a 24. §-ában foglaltakat. Előadta, hogy a házasságuk kezdetén a párkapcsolati gondok, a szexuális teljesítményét kritizáló, teljesítési kényszerre szorító, míg a későbbiekben az alperes elutasító magatartása, zsémbes természete, összeférhetetlen viselkedése, a rendszertelen házaselet következtében az egészségében károsodott, lelki eredetű impotenciája alakult ki. Úgy ítélte meg, hogy az egészségkárosodását az alperes jogellenes magatartása okozta. A nem vagyoni kárigényét a lelki eredetű egészségkárosodására, míg a vagyoni kárigényét a kezelésére szolgáló gyógyszerekkel és a szexuálpszichológus költségével felmerülő kiadásokra alapította.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tagadta a felperes tényállításait.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. A feleknek a házasság felbontása iránt folyamatban volt perében hozott jogerős ítélet indokolására utalással megállapította, hogy a házasságuk nagyobb mértékben a felperes magatartása miatt romlott meg. E

kártérítési perben pedig a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a házassági együttélés alatt az alperes vele szemben szexuálisan elutasító magatartást tanúsított, a szexuális teljesítményét kritizálta és teljesítési kényszerre szorította volna. Egyébként is az alperes szexuális téren való visszautasító magatartása még annak bizonyítása esetén sem minősülne jogellenes magatartásnak. Ha a felperes maga úgy ítélte meg, hogy bár a szexuális életük már 1978-ban sem volt megfelelő, az nála egészségkárosodást okoz, a kár elhárítása érdekében kérhette volna a házasság felbontását. Ezt azonban nem tette, és a házasság felbontását is csupán az alperes kezdeményezte 2006 novemberében. Az alperes jogellenes magatartása nem állapítható meg, és hiányzik a kártérítés további feltétele is. A felperes potenciazavarban szenved ugyan, ennek a hátterében azonban elsősorban szervi, másodsorban pszichés okok állnak. Az alperes magatartása és a felperes megállapított betegsége között az okozati összefüggés is hiányzik.

A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben és úgy változtatta meg, hogy a felperes által fizetendő 200.000 forint elsőfokú perköltséget 818.000 forintra felemelte, egyebekben helybenhagyta. Indokolásának lényege szerint a Csjt. 24. §-ában megfogalmazott házastársi hűség követelményébe nem tartozik bele a házastársak nemi érintkezésének a kötelezettsége. Jogi szabályozás hiányában a házaspár közötti nemi kapcsolat hiánya, teljesítésének elmulasztása, megtagadása, vagy a rendszertelen nemi érintkezés nem jár a házastársi kötelezettség megsértésével. A házastársnak a nemi kapcsolattal való elégedetlensége a házasság felbontását alapozhatja meg, a felperes azonban az alperessel való szexuális kapcsolatának elégedetlensége ellenére sem kezdeményezte a házasság felbontását. A felperes által az alperes terhére megjelölt magatartások jogilag értékelhető házastársi kötelezettség-szegés hiányában még bizonyítottságuk esetén sem tekinthetők a kártérítési felelősség egyik feltételét megalapozó jogellenes magatartásnak. Emellett a felperes által állított egészségkárosodás és az alperes magatartása között az okozati összefüggés is hiányzik. Az alperes jogellenes magatartásának a hiánya kizárja az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében és a 70/D. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Ptk. 76. §-ában meghatározott védett személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmény alkalmazását.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az ügyben eljáró elsőfokú vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítása, illetőleg a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatala iránt a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megalapozatlan, mert az eljáró bíróságok a tényállást nem tárták fel és az alperes vizsgálatára is kiterjedő szexuálpszichológus szakértői véleményt

nem szereztek be. Figyelmen kívül hagyták, hogy a nála kialakult potenciazavar elsődlegesen pszichés, és nem szervi eredetű, mert nincs olyan betegsége, amely potenciacsökkenést eredményezne. Az alperessel fennállt házassági kapcsolata feszültséggel terhes volt, mert az alperes mindent megvont tőle. A házassági együttlétet először ritkította, majd végleg abbahagyta. A szexuális kapcsolatuk 2002-ben megszakadt, amelynek következtében a szexuális teljesítőképessége hanyatlani kezdett, majd a károsodás visszafordíthatatlanná vált. Ezért az alperes a felelős. Szakirodalmi adatokat sorakoztatott fel a lelki eredetű merevedési zavarok lehetséges kiváltó okaira, és mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a bíróságok rendelkezésére álló egyetlen, vitatott szakértői vélemény alapján csak alkalmatlan tényállás volt megállapítható, amely okszerűtlen jogi következtetés levonásához vezetett. A bíróságok nem vették figyelembe, hogy az emberi méltósághoz, a testi és a lelki egészséghez fűződő alkotmányos joga sérült, amely az alperes jogellenes magatartásának a következménye, nem vizsgálták ugyanis, hogy a házassági együttélés során az alperes a tőle elvárható módon járt-e el. A jogerős ítélet ezért sérti a Csjt. 24. §-át, az Alkotmány 8. §-ának (1) és (2) bekezdését, az 54. §-ának (1) és a 70/D. §-ában foglaltakat.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes kártérítési felelősségének megítéléséhez szükséges bizonyítást az eljáró bíróságok lefolytatták, és a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen állapították meg. A felperes kártérítési igényt érvényesített, ezért a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti anyagi jogi és a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerinti eljárási szabály folytán neki kellett bizonyítania, hogy az egészségkárosodása az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be.

Tény, hogy a felperes potenciazavarban szenved, de annak hátterében az urológus szakkonzulens véleményét is magában foglaló komplex orvosszakértői, valamint pszichiáter szakértői vélemény szerint részben szervi jellegű, részben pszichés okok állnak. Tévesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a nála kialakult potenciazavar elsődlegesen pszichés eredetű, mert ez a komplex orvosszakértői véleményből nem következik, de nincs is jelentősége, mert azt a felperes nem bizonyította, hogy a betegsége az alperes jogellenes magatartásának a következménye. A felperes a házassági kapcsolat megromlását, a rendszertelen házasságot az alperes elutasító magatartására, mint az egészségkárosodásának kiváltó okára vezette vissza, a rendelkezésre álló bizonyítékok azonban ezt a tényállítást nem igazolják. A bontóper anyagából

kitűnően a felek házassága problémákkal terhes volt, majd a családi élettel kapcsolatos ellentétes elképzelésük miatt véglegesen és helyrehozhatatlanul megromlott. A bontóper bírósága azonban a jogerős ítéletben azt állapította meg, hogy a család végleges és teljes széthullásáért a felperes nagyobb mértékben felelős, és arra nincs bizonyíték, hogy az alperes a házastársi kötelezettségét megsértette, és ezzel a felperes egészségkárosodását okozta, vagy abban bármiféle szerepe lenne. A felperesnek a Csjt. 24. §-ára alapított érvelése kapcsán a jogerős ítélet jogértelmezése nem téves. A felperes alaptalanul hivatkozott e kötelezettség megsértésére, amely azzal a jogi következménnyel járna, hogy akár kártérítési felelősség alapja is lehetne. A jogerős ítélet e körben kifejtett indokai helyesek, a megismétlésük szükségtelen.

A Csjt. 24. §-ának szabálya mindkét felet terhelő, szankció nélküli követelményt fogalmaz meg, megsértésének csak az adott jogszabály alkalmazása körében lehet következménye. A felperes részéről az alperes terhére róttak az említett rendelkezés tartalmát nem sértik, és sérelmük sem alapozna meg kártérítési felelősséget, mert ez a speciális szabály egyébként sem jelent személyhez fűződő jogot, amelynek megsértéséhez a Ptk. általános szabályai szerinti kártérítési következmény kapcsolódhatna.

A felperes további bizonyítási indítványának - az alperes vizsgálatára is kiterjedő szexuálpaszichológus szakértői vélemény beszerzésének - a mellőzése nem volt jogszabálysértő. A perben rendelkezésre álló komplex szakértői véleményből megállapíthatóan a kialakult impotencia folyamatának kiváltó oka - szervi vagy pszichés ok - szinte meghatározhatatlan. Szükségtelen volt tehát a peres felek szexuális kapcsolatában kialakult problémák okainak feltárására a felperes által indítványozott szakértői vélemény beszerzése.

Miután a felperes nem tudta bizonyítani az alperes jogellenes, károkozó magatartását, a vagyoni és nem vagyoni kárigényét elutasító jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint - tárgyaláson kívül hozott határozatával - a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pártfogó ügyvéd díjának viseléséről szóló rendelkezés a Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 14. §-án alapul.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban megítélhető költsége nem volt.

Budapest, 2011. november 9.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
HM